

pagini un real gust amar pentru târgul americano-englez-sovietic făcut încă în anii războiului dar și la Conferința de pace nu numai în privința României dar și a întregului spațiu est european ceea ce își va pune amprenta pe jumătate de secol de acum înainte.

Gabriel Moisa

ANDREAS HILLGRUBER, HITLER, REGELE CAROL ȘI MAREȘALUL ANTONESCU.

Relațiile germano-române 1938—1944, București, 1994, p. 432.

Prima ediție a lucrării cunoscutului istoric german Andreas Hillgruber, *Hitler, Regele Carol și Mareșalul Antonescu. Relațiile germano-române 1938—1944*, a apărut în anul 1954. A doua ediție apare în 1965 la aceeași editură ca și prima, Franz Steiner din Wiesbaden și o reproduce de fapt în întregime pe aceasta. În România, pentru prima dată cartea este tradusă la Editura Humanitas în 1994, tipărită în traducere de pe textul ediției a doua în limba germană și este îngrijită de istoricul Stelian Neagoe.

Deși în intervalul scurs de la prima ediție și până acum cunoașterea istorică a evenimentelor semnalate de A. Hillgruber a făcut după cum era și firesc pași însemnați totuși cartea își păstrează nealterate însemnătatea și actualitatea din două motive majore: imensele cantități de izvoare și surse documentare scoase la lumină și rolul de remarcabil rol de precursor avut de istoricul german în descifrarea unei teme istorice ținute la „păstrare“ de propaganda comunistă — relațiile româno-germane în anii 1938—1944.

Lucrarea abordează inedit, raportat la istoriografia română, chestiunea raporturilor dintre România și Germania în această perioadă. Analiza fenomenelor este făcută spre deosebire alte surse bibliografice din spre Germania și tocmai asta vine să aducă o serie de corecturi, încă de la apariția primei ediții în 1954, istoriei comandate de comuniști. Aflăm astfel că România se bucura de independență economică față de Germania în această perioadă și că schimburile economice germano-române din acea vreme se desfășurau numai în contrapartidă echivalentă. După spusese lui A. Hillgruber, România era printre puținele state europene care aveau raporturi privilegiate cu Reichul german. Desigur că pe alocuri istoriografia română exagerează gravitatea raporturilor economice cu acesta dar credem că și A. Hillgruber are tendința de a îndulci imaginea propriei țări într-o vreme în care era pusă la index.

Cu minusurile, mai puține, și plusurile sale, mai multe, credem că lucrarea lui Andreas Hillgruber merită toată atenția, ea fiind o contribuție demnă de luat în seamă și obligatorie pentru cine se apleacă asupra raporturilor dintre România și Germania nazistă între 1938 și 1944.

Gabriel Moisa